

HBO-netwerk Kunstvakdocentenopleidingen (KVDO)
t.a.v. Janeke Wienk (secretaris)
Rijksweg 77
6842 BC ARNHEM

Betreft: VONKC-standpunt validering opleidingscompetenties

Almelo, 23 juli 2012

Beste Janeke,

De ons aangeboden, te valideren opleidingscompetenties (met voettekst '*versie 15 juli 2011: akkoord kvdo en netwerk beeldend*') zijn de afronding van een herzieningsproces. Dit proces werd destijds toegezegd in brieven van A. de Graaf, secretaris van de HBO-Raad¹, KVDO-voorzitter Dick Laning² en staatssecretaris Van Bijsterveldt³.

Bij de eerste valideringen (8 oktober 2003, bachelor) en (17 december 2004, master) zijn wij als vertegenwoordiger van de beroepsgroep ook betrokken geweest.

Aanleiding van die brieven was een constatering van de NVTO dat de in 2003 en 2004 gevalideerde teksten een *gegradeerd* karakter hadden (bachelor bevoegd/bekwaam voor CKV3, master voor CKV2) en dat het civiel effect voor de master vervolgens niet gehonoreerd bleek te worden. Dit werd ingegeven door een actie van de HBO-Raad om de bachelor een ongegradeerde, volledig bevoegde status te geven (januari 2005). Hierbij werd het beroepsveld niet geconsulteerd. In feite werden de valideringen dus genegeerd.

In een poging deze weeffout te herstellen hebben wij contacten gezocht met de staatssecretaris, alle opleidingen, de NVAO en uiteindelijk de Vaste Kamercommissie voor OC&W.

U kent de gang van zaken: Een vuistdik dossier met de correspondentie met bovengenoemde instellingen illustreert de loop der gebeurtenissen.

¹ d.d. 26 november 2007. Op onze brieven van 11 januari 2008 en 10 november 2009 is nooit gereageerd.

² d.d. 16 februari 2008. Op ons antwoord daarop is nooit gereageerd.

³ d.d. 10 maart 2008, later gevolgd door aanvullende correspondentie (8 december 2008, 29 november 2009, 4 april 2011).

Nu worden wij, als vertegenwoordiger van de beroepsgroep beeldend, opnieuw betrokken bij de validering van een herzien competentieprofiel. Blijkbaar in de veronderstelling dat wij onze bezwaren tegen de volledig bevoegde bachelor inmiddels hebben laten vallen.

Deze bezwaren waren destijds niet louter van juridische aard (het nooit gevalideerde opleidingsprofiel voor de bachelor), maar ook en vooral inhoudelijk. De beeldende vakken behoeven op VHO-niveau een master, zoals dat bij alle andere schoolvakken het geval is. Met de huidige devaluerende status van ons vakgebied is niemand gebaat. Of men moet in de veronderstelling verkeren dat de kunstvakken gemakkelijker zijn dan alle anderen schoolvakken en daardoor op VHO-niveau met een 'bekwame bachelor' kan worden volstaan. Dat is ongeveer de (impliciete) kern van de antwoorden die we van de Staatssecretaris(sen) kregen.

Deze herziening lijkt bij uitstek het geëigende moment om de (tweedegraads) bachelor en een (eerstegraads) master opnieuw in de discussie te brengen⁴. Het nieuwe competentie-profiel zal ook de VHO-bekwaamheden op master-niveau moeten afdekken. Dat dit een vijfjarig studietraject (en dus een aparte master met civiel effect) tot gevolg zal moeten hebben is evident.

In een proces in die richting, aangestuurd door de opleidingen zelf, hebben we maar matig vertrouwen, gezien de gang van zaken in het verleden en de nu (toch weer ongegradeerd) aangeboden competenties. U berust blijkbaar in deze (devaluerende) ongegradeerde status van de HBO-bachelor en meent dat die ook afdoende gekwalificeerd is voor het VHO.

Wij delen die mening niet.

Een 'nee' van de beroepsgroep kan deze de discussie heropenen. Toesturen van de master-competenties zou zicht kunnen geven op aanvullende competenties die voor het VHO-gebied in een gegradeerde constructie wenselijk zouden zijn.

Uiteraard zijn we beschikbaar om de consequenties van dit besluit in het geheel van de opleidingscompetenties met u onder ogen te zien en te bespreken.

Vooralsnog zult u het zonder akkoord van de beroepsgroep beeldend moeten doen.

Om verwarring binnen de kunstvakken te voorkomen gaat deze brief in kopie naar de VLS, BDD en NBDK.

Met vriendelijke collegiale groet,

Wim Majoor,
voorzitter VONKC

⁴ Zie opdracht van de HBO-Raad aan de profielschrijfgroep d.d. 4 april 2002.

Bachelor-master-discussie Argumenten & standpunten VONKC.

Een inventarisatie tbv de discussie met KVDO.

Korte geschiedenis :

Het ba/ma-dossier is een lang lopende zaak. Tijdens het fusieproces VLBV en NVTO was ook dit dossier een item. VONKC heeft geprobeerd een helder standpunt in te nemen en dat ter kennisname te stellen aan betrokken partijen. Maarten Tamsma heeft zich over al die jaren heen sterk betrokken getoond bij dit dossier en het bestuur van VONKC voortdurend gewezen op haar verantwoordelijkheid in deze kwestie.

De formele weg via brieven aan instanties bleek niet efficiënt. VONKC kreeg de kwestie niet op de agenda. Het bestuur heeft ruim een jaar geleden besloten om de weg via brieven en petities niet langer te volgen. Het bestuur koos voor een overlegstrategie met andere belanghebbenden om zo een groter draagvlak te krijgen voor de standpunten en argumenten van VONKC.

Afgelopen jaar is er een competentieset ontwikkeld voor de kunstvakdocenten. Die competentieset is door VONKC gevalideerd. Wel met de aantekening dat het VONKC onmogelijk lijkt om die competenties bij studenten aan te brengen in een studieperiode van 4 jaar.

Nu wil het KVDO ook de opleidingsprofielen valideren en gaat daarbij uit van het huidige, ongegradeerde stelsel. (bachelor = volledig bevoegd)

VONKC wordt gevraagd deze opleidingsprofielen te valideren en daar liggen we dus dwars! Dit is voor ons een prima moment om onze bezwaren kenbaar te maken en het KVDO ervan te overtuigen dat het anders moet.

Vooralsnog stemt VONKC niet in met de voorgestelde opleidingsprofielen.

Strategie:

Alleen maar 'nee' zeggen is niet onze stijl. We willen proberen met argumenten de anderen te overtuigen. Het KVDO is in het verleden niet erg toeschietelijk geweest en heeft nauwelijks met VONKC gecommuniceerd. De scherpe bewoordingen en briefteksten van Maarten Tamsma wekten irritatie op en bracht de partijen niet verder bij elkaar. Het werd een bijna onontwarbare kluwen.

VONKC heeft Joske van Zomeren gevraagd om bij de validaties de standpunten van VONKC in te brengen. Dat heeft zij gedaan. Door omstandigheden kan zij dat werk nu niet meer doen. Ruud van der Meer, Henk Op den Dries en Wim Majoor gaan nu namens VONKC dit dossier doen.

De kunstvakdocentenopleidingen moeten wel verder kunnen met hun werk. Ze moeten plannen kunnen maken voor de komende jaren. Dat willen we als VONKC niet frustreren. Ons doel is om van het KVDO de toezegging los te krijgen dat ook zij streven naar een invoering van een volledig bachelor-master-systeem voor de kunstvakken.

Daar zou een tijdstraject voor moeten worden afgesproken.

Er zijn vele hobbels te nemen in dat traject. Uiteindelijk zal ook de HBO-raad daar zijn toestemming aan moeten geven. Er is ook een financiële kant.

VONKC is dus uit op die toezegging: op papier vastgelegd en als beleidsuitgangspunt geformuleerd door het KVDO.

Argumenten van VONKC:

De complexiteit van de kunstvakken in het VO, de eindexamenstatus van die vakken op VMBO, HAVO en VWO-niveau, maakt dat aan de opleiding van kunstvakdocenten hoge eisen gesteld moeten worden.

De huidige 4-jarige opleiding (na bijvoorbeeld een havo-vooropleiding) biedt niet voldoende gelegenheid om het gewenste docenten-niveau te bereiken.

VONKC hoort in toenemende mate verhalen uit het veld waarin “bevoegde” docenten zich niet capabel achten om in de bovenbouw van havo en vwo leerlingen te begeleiden in de kunstvakken. Theoretische achtergrond, specifieke vakkennis, kunst- en cultuurgeschiedenis worden als terreinen genoemd waar hun kennis tekort schiet.

Voor alle andere schoolvakken geldt voor de docenten een bachelor- master structuur.

De kunstvakken zijn absoluut niet makkelijker of eenvoudiger aan te leren.

Misschien is juist het tegenovergestelde het geval: kunstvakken stellen zeer hoge eisen aan de docenten.

Bij het vaststellen van de competentie-profielen voor kunstvakdocenten (maart 2012) is door deskundigen opgemerkt dat het bereiken van die competenties na een opleidingsduur van 4 jaar eigenlijk een onhaalbare zaak is.

De Onderwijsraad heeft onlangs een advies uitgebracht aan de minister/politiek waarin zij pleit voor een master-niveau voor alle docenten in het voortgezet onderwijs.

De kunstvakken horen daarbij. Het politieke klimaat voor een verandering lijkt gunstig.

Door de toenemende internationalisering (buitenlandse studenten en Nederlandse docenten die werken in het buitenland) is de huidige situatie: bachelor is 1^e graads, een anachronisme. Het is in het buitenland niet uit te leggen en leidt tot problemen bij aanstellingen en salariëring.

Namens VONKC

Datum: 5 februari 2013.

Wim Majoor

Aan:

datum: 6 maart 2013

Dhr Leo Molendijk, voorzitter KVDO

Dhr. Piet Hagenaars, dagvoorzitter valideringsbijeenkomst 7 maart.

Dhr. Fons Schneijderberg, HBO-raad

Betreft:

Afwezigheid van VONKC bij valideringsbijeenkomst 7 maart

Beste Leo, Piet en Fons,

VONKC is uitgenodigd voor de valideringsbijeenkomst voor de competentieprofielen docenten Beeldende Kunst en Vormgeving op 7 maart as. bij het LKCA in Utrecht.

De afgelopen zes jaar heeft VONKC duidelijk aangegeven ernstig bezwaar te hebben tegen de volledig bevoegde Bachelor. Wij staan op het standpunt dat alleen een Master bekwaam/bevoegd kan zijn voor het VHO. Zoals dat bij bijna alle andere schoolvakken het geval is. Ons standpunt is mede gebaseerd op de signalen die wij als vakvereniging van docenten horen uit het werkveld en de beleidsvoornemens om iedereen een master te laten halen.

De competentieprofielen die donderdag, ter validering, worden besproken gaan opnieuw uit van de volledig bevoegde Bachelor.

Dat is voor ons zeer teleurstellend en wij hebben daarom besloten niet deel te nemen aan deze validering.

Er komt dus geen akkoord voor deze competentieprofielen van de vakvereniging van docenten Beeldende Kunst en Vormgeving :VONKC.

Het onderzoek van Edwin van der Meerkerk van de Radboud Universiteit over de docentenopleidingen is pas afgerond maanden ná deze validatie.

VONKC blijft bereid en beschikbaar om mee te denken met het proces dat de kwaliteit van de docentenopleidingen beeldend verhoogt. Onze inzet daarbij is een vijfjarig studietraject afgesloten met een HBO-master voor kunstvakdocenten.

Met vriendelijke groet,

Namens de beroepsgroep docenten Beeldende Kunst en Vormgeving.

Wim Majoor
Voorzitter VONKC.